

Vårraps

Vårrapsodlingen fick ett lyft i Sverige under 2018 sett till arealen. Torkan slog till men generellt så har vårrapsen klarat sig lite bättre än höstrapsen. Från lite mer normala torrår vet man av erfarenhet att vårrapsen klarar sig relativt bättre än spannmål.

Försöksmässigt har vi mycket noggrant studerat vartenda försök och varenda märklig avvikelse vilket resulterat i att vi kan redovisa totalt 5 försök i OS-1 med konventionella sorter och 4 försök i OS-2 med clearfieldsorter. Skördenivåerna är lägre än förväntat på grund av torkan men rent relativt kan man läsa ut en del sortskillnader. En tydlig är att samtliga 3 linjesorter placerat sig i bottenskiktet c:a 10 % under mätaren Majong. Det tyder på att hybriderna klarat torkan lite bättre då annars linjesorten Mosaik brukar kunna slå sig in tätt bakom

hybriderna. Nu halkar Mosaik efter vilket ligger i linje med vad man kan förvänta sig att hybrider skall prestera under stressade situationer.

I år var också första gången clearfieldsorter provades officiellt i Sverige i serien OS-2. Sorterna sades ligga ungefär 10 % efter vanliga sorter. I årets försök ligger ”CL-mätaren” Solar CL signifikant 13 % efter mätaren Majong. Fler försöksår får utvisa om detta är ett korrekt avstånd mellan Solar CL och mätaren i vårraps.

Tittar vi på flerårsmedel så ligger Lumen och Lexus över mätaren som riksgenomsnitt men det gör de även om vi tittar i de mer traditionellt starka vårrapsområdena i Mellansverige. Men generellt sett så är det jämnt kring mätaren i D-F området där merparten av försöken ligger. Lumen, Lexus, Makro och Builder ligger alla över Majong i avkastning. Linjesorten Mosaik hamnar nu signifikant under mätaren.

Tabell 1. Vårraps. Områdesvis avkastning, råfettskörd 2018 och 2014-2018. OSI och Clearfield OS2

Område Sort	2018						2014-2018						
	A-F		F		A		B		D+E		F		
	Skörd	Antal	Rel. tal	Antal	Rel. tal	Antal	Rel. tal	Antal	Rel. tal	Antal	Rel. tal	Antal	
Majong H	kg frö/ha	2880	5		2	2320	3	3100	4	2960	12	2420	14
	Rel.tal	1244 (100)		990 (100)	2	1040 (100)	3	1290 (100)	4	1280 (100)	12	1170 (100)	14
Builder H		110	5	114	2	97	3	99	4	100	12	103	14
Lagonda H		108	5	113	2								
Lumen H		108	5	116	2			106	2	98	4	109	7
Lexus H		106	5	109	2	111	2	102	3	104	8	102	10
Sunder H		103	5	92	2	100	3	102	4	98	12	98	14
Brander H		103	5	101	2	102	2	105	3	97	8	98	10
Makro H		100	5	107	2	101	3	99	4	97	12	104	14
SW Y2907 H		99	5	100	2								
Mirakel H		97	5	92	2	97	3	106	4	99	12	100	14
Cornelis H		95	5	88	2	105	2	96	3	99	8	94	10
SW X2905 H		94	5	99	2								
Fergus		93	5	95	2					97	3	94	4
Solar CL		87	5	80	2								
Mosaik		83	5	95	2	100	3	72	4	94	12	94	14
SW X2902		63	5	64	2					75	3	68	4

När det gäller clearfieldsorterna så får vi utgå från Solar CL som en brygga till serien OS-2 med clearfieldsorter. Här finns bara ett enda år och fyra försök att stödja sig på men sorten Contra CL från NPZ sticker ut och har avkastat 6 % bättre än Solar CL, även denna från NPZ. Den faktiska skördenivån i kilo i försöken är likvärdig med konventionella sorter men då ligger försöken också på helt andra platser. Clearfieldsorterna är behandlade med Cleravo och ligger ibland på lite mer mullrika jordar där konventionella sorter kanske skulle klara sig sämre beroende på ogrästrycket. Valet av konventionell sort eller Clearfield bör därför grunda sig mer på fältets egenskaper främst i form av ogräsförekomst än av sorttypernas avkastningsnivå.

Man kan förvillas i att tro att Clearfieldsorterna mognar tidigare men då får man inte glömma att vi bara har ett års försök med Clearfield. 2018 mognade clearfieldsorterna i medeltal på 110 dagar medan de konventionella mognade på 106 dagar. Alltså mognade Clearfieldsorterna 4 dagar senare än de konventionella men återigen, de ligger i andra fält, kanske med högre mullhalt och lite mer markfukt. Men Solar CL är ändå 2 dagar tidigare än sortmedel när den ligger i OS-1 bland konventionella sorter.

Stråstyrkan är högst Lexus och Mirakel och låg i Brander. Makro och Lumen har långa stjälkar men de har också sorternas bästa oljehalt.

Tabell 2. Vårrops sortegenskaper 2014-2018. Område A-F. OSI och Clearfield OS2

Sort	Mognad tid dagar	Strålängd cm	Stråstyrka	Råfett	Tusenkovn g
Majong H	120	114	73	48,2	5,1
Mirakel H	119	115	80	48,4	4,6
Mosaik	121	111	75	47,8	5,1
Makro H	122	119	79	48,8	5,1
Lumen H	119	118	70	48,9	4,5
Builder H	120	117	76	48,2	4,8
Sunder H	121	114	73	48,5	4,7
Lexus H	121	114	82	48,5	4,7
Cornelis H	120	115	79	47,2	4,6
Brander H	120	115	66	47,8	4,6
Fergus	121	111	79	48,7	4,8
SW X2902	121	114	79	45,6	4,7

Tabell 3. Resultat Clearfieldsorter vårrops 2018. OSI och Clearfield OS2

Sort	A-F		D-F		Egenskaper				
	Råfett kg/ha Rel. tal	Antal	Råfett kg/ha Rel. tal	Antal	Mognad tid	Strå längd	Strå styrka	Råfett	
Solar CL	kg frö/ha	2 980	2 900						
	Rel.tal	1270 (100)	4	1100 (100)	3	107	113	80	46,8
Cultus CL		96	4	100	3	110	119	98	47,1
KWS Ingmar CL		74	4	81	3	110	126	98	44,8
Cebra CL		96	4	99	3	109	122	94	47,3
Contra CL		106	4	106	3	111	124	82	48,2
SW16SN423 CL		99	4	107	3	113	132	95	46,7
SW U2890 CL		97	4	99	3	111	118	94	46,5